

La Catalunya rebel a tota opressió, sempre en peu de guerra per a la defensa de les llibertats dels homes, assenyalava amb la gesta d'Indibil i Mandoni la ruta i l'esperit de tota la seva història futura.

Hannibal, el general cartaginès, havia ja dominat Catalunya per la força de les armes i havia continuat la seva ruta, Pireneu enllà, cap a Itàlia, per tal d'abatre la República romana.

Els cartaginesos havien assolit ja grans victòries en els camps de batalla d'Itàlia, quan els romans decidiren emprendre la conquesta de la península ibèrica, iniciant-la a Catalunya, convençuts que la conquesta del nostre territori podia ésser decisiva en la lluita contra l'enemic cartaginès.

I així fou. Les legions romanes desembarcaren a Empúries, i després d'una lluita sagnant i cruelíssima reeixiren a foragitar els cartaginesos. Catalunya fou, doncs, teatre de la lluita més gran de l'antiga Història: la de Roma contra Cartago.

Els pobladors de Catalunya, que havien hagut de lluitar, successivament, en l'un i l'altre bàndol, arrossegats per la força dels dos exèrcits invasors, no van acceptar mai la servitud. Amics de la llibertat, no van voler sotmetre's a la dominació estrangera sense oposar tota la seva resistència i tota la seva força.

Dos grans herois de la llibertat

INDIBIL I MANDONI

I foren dos germans, prínceps ilergetes, de Lleida, l'ànima principal de les revoltes. Les seves tribus són les que més bravament lluitaren contra els romans. Eren Indibil i Mandoni.

Van alçar-se en armes dues vegades, i la lluita sostinguda per la independència fou coratjosa i sagnant. A la força de Roma, les tribus ilergetes oposaven un braó i una decisió fermissims.

En la darrera de les revoltes, Indibil trobà la mort en el camp de batalla. I la sageta enemiga que se li clavà el pit fou causa de la fugida i de la desbandada.

El nostre gran Guimerà, que ha escrit una tragèdia i un poema sobre les gestes dels primers defensors de la nostra llibertat, conta així la batalla i la mort d'Indibil:

Es nit encara: els pobles ilergetes rera el fort estacat a munts reposen: soldats ja vells la fosquedat regiren o amb l'orella en la pols callats escolten.

Retruny un corn, i un altre, i ja és el cercle gavell d'espigues que el mestral fa moure: les tendes cauen, els cavalls renillen... ja l'ample estol cap a la vall s'aboca.

—A mort—Indibil va cridant feréstec, i amb ell Mandoni, comandant les tropes envers les aigles que a la llum del dia entre núvols de pols xisclant s'acoten.

I s'ou el ferro massegar els arnesos, els dards, bronzint, en els pitrals rebotre, les carns obrir-se al tall de les espases, cruixir les llances i xiular les fones.

Ençà els nafrats agonitzants s'unglegen, i cecs i folls abraonats rodolen, i enllà pels peus arrossegant cadàvers poltres orats la lluita giravolten.

I alçant les piques ensagnades testes, i el pes dels morts esllavissant les roques, carros i bous i màquines de guerra de timba en timba els rierals s'emporten.

Mes, ai! tot d'una els ilergetes callen: ni avancen ja, ni al colpejar responen. El noble Indibil del cavall rellicsa, clavada al pit la fulla d'una escona!

—Avant, mos fills! —esglaiador s'aixeca de Mandoni abraçat, mirant sos pobles. Avant! Avant! —i arrabassant-se el ferro el llença altiu als centurions que el volten.

Oh, déus! La testa sobre el pit decanta, sa veu s'apaga, son esguard es torbà, i a caure en braços dels companys en lluita per sempre més l'han revoltat les ombres!

Un crit d'esglai en el combat s'aixeca, i allà van sos guerrers, fugint sens ordre, arreu seguits de les potents centúries que amb sang de lliures els camins emporpren.

Soldat català de l'Exèrcit de la República:

Tens obertes les pàgines d'aquest periòdic a la teua col·laboració. El nostre desig fóra destinar-hi una pàgina sencera cada quinzena; envia'ns narracions d'episodis bèl·lics que hagis viscut, o anècdotes que t'hagin ocorregut, a tu o als teus companys, o simplement coses d'imaginació. Procura ésser breu i tingues la certesa de veure el teu nom en aquestes columnes. Assabenta'ns també de les vostres necessitats particulars i de les dificultats d'organització que puguin sobrevenir en la difusió de les nostres publicacions, i no vacil·lis a suggerir-nos iniciatives per a millorar constantment aquest AMIC teu.

Mandoni trobà la salvació en la fugida. Però, més tard, havent caigut en poder dels seus enemics, el cabdill fou condemnat a morir clavat en creu. Així pensaven els romans esferir les tribus revoltades; però l'esperit de revolta que ha continuat latent a través dels segles, perdurava encara; no eren prou les amenaces de càstigs cruelíssims, ni l'exemple d'una ignominiosa condemna, per a abatre l'esperit rebel del nostre poble primitiu. Altres tribus es revoltaren encara contra l'invasor romà, i mantingueren constantment viva la flama de la rebel·lió.

Aquell esperit de revolta, que va crear amb els segles la independència i la grandesa de Catalunya, havia de perdurar eternament en la seva història. Indibil i Mandoni havien d'ésser les figures que havien d'encapçalar una llarga galeria d'herois de la llibertat. Encara avui, l'esperit que animava Indibil i Mandoni i els seus homes, persisteix en cada un dels soldats catalans que lluiten per la llibertat de la seva terra. La llista dels herois que a través dels segles s'han batut per les idees de llibertat que defensem amb la guerra d'ara, va encapçalada pels seus noms gloriosos.

Concurs literari de AMIC

AMIC obre un Concurs al qual podran concórrer exclusivament els soldats que lluiten als Fronts de la llibertat.

S'adjudicaran tres premis i sis accésits.

1. Un premi de 500 pessetes a la millor narració d'un fet bèl·lic de l'Exèrcit republicà, preferentment viscut pel narrador.

Dos accésits de 300 i 200 pessetes a les narracions que segueixin en mèrits a la premiada.

2. Un premi de 500 pessetes a la millor poesia de tema de guerra.

Dos accésits de 300 i de 200 pessetes a les poesies que segueixin en mèrits a la premiada.

3. Un premi de 500 pessetes a la millor anècdota de guerra, preferentment contada per un dels seus protagonistes.

Dos accésits de 300 i de 200 pessetes a les anècdotes que segueixin en mèrits a la premiada.

Els originals han d'ésser escrits en una lletra llegidora i tramesos abans del dia 15 de febrer del 1938, als "Serveis de Cultura al Front", Diagonal, 411, primer, amb la indicació: "Per al Concurs del periòdic AMIC".

El Jurat dictaminarà dintre els quinze dies següents al tancament del termini d'admissió.

Afirmacions

*Per què lluites, soldat català de l'Exèrcit de la República?

Potser t'hauràs fet algunes vegades aquesta pregunta. Es segur que la teua mateixa raó i sentiment te l'han contestada. Volem, però, concretar els imperatius de la nostra guerra en unes veritats fonamentals, clares i rotundes, com afirmacions incontrovertibles.

Lluites, soldat de Catalunya i d'Espanya:

Per a defensar-te dels militars traïdors a la seva paraula, que volgueren fer servir per a esclavitzar el poble, la força i les armes que el mateix poble els havia donat.

Per la independència d'Espanya, atacada cruelment per tropes i armes de guerra de països estrangers, els quals no havien rebut cap greuge ni cap dany d'Espanya.

Per Catalunya, amenaçada en la seva manera d'ésser, per l'odi que senten els teus enemics per a tot allò que en qualsevol aspecte deixa traspuar el sentiment de l'ànima catalana.

Per la República que Espanya s'havia donat lliurement com a règim polític, que permetés decidir dels seus destins per la sobirana voluntat del poble.

Per un règim de progrés econòmic i de justícia social, obert a totes les possibilitats, que assegurí el benestar col·lectiu, fonamentat en la pau i en el treball.

Per la Llibertat, escarnida i violada pels règims d'opressió feixista, que no reculen davant de cap virulència per a esclavitzar els homes i els pobles, i sotmetre'ls el seu jou.

Perquè cadascú de vosaltres pugui conservar la pròpia dignitat de l'home, l'ànima que és vostra i l'esperit que és lliure; per a poder tenir el dret d'ésser com sou...

No lluites, soldat de l'Exèrcit de la República, per l'afany de dominar els altres; combats amb tot el teu voler i coratge per a defensar-te del domini que els altres volen tenir damunt teu.